

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

26.07.2016 № 69 – р/к

Справа № 1/02-55-16

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень і розслідувань від 30.07.2016 № 271 про попередні висновки у справі № 1/02-55-16, розпочатої за ознаками вчинення ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОМУНСЕРВІС - 12 ЛО» (надалі – ТОВ «Комунсервіс - 12 ЛО») порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та матеріали цієї справи,

ВСТАНОВИЛА:

В ході дослідження ринків послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, на підставі подання першого відділу досліджень та розслідувань від 31.03.2016 № 201 за ознаками вчинення ТОВ «Комунсервіс - 12 ЛО» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, розпорядженням адміністративної колегії територіального відділення від 01.04.2016 № 71-рп/к розпочато розгляд справи № 1/02-55-16 (надалі – Справа).

Дії ТОВ «Комунсервіс-12 ЛО» полягають в застосуванні економічно необґрунтованих тарифів на надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області в період з 01.11.2015 до 01.03.2016.

В результаті збирання та аналізу доказів, з'ясування дійсних обставин Справи встановлено наступне.

ТОВ "Комунсервіс-12 ЛО" є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в банках, печатку, штампи, бланки зі своєю назвою та інше. Директором ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" є Коваленко Анатолій Олександрович. Місцезнаходження: 62414, Харківська обл., Харківський р-н, с. Липці, вул. Леніна, буд. 5, ідентифікаційний код – 38117981.

Відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців основним видом діяльності ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" є управління нерухомим майном за винагороду або на основі контракту (код за КВЕД 68.32).

Надаючи послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, у розумінні статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" є суб'єктом господарювання.

З метою визначення монопольного (домінуючого) становища ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" застосовано Методику визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затверджену розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстровану Міністерством юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика).

Об'єктами дослідження щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій;
- ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" – надавач послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області.

Послугами з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області користуються споживачі (фізичні та юридичні особи), які мешкають та/або розташовані в межах селища Хорошеве Харківського району Харківської області.

Рішенням XXXXVI сесії VI скликання Хорошівської селищної ради Харківського району Харківської області (надалі – Селищна рада) від 23.10.2015 "Про затвердження виконавця послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве та знаходяться на балансі КП Хорошівського ТВУЕЖКГ та ПО" (надалі – Рішення), з 01.11.2016 ТОВ "Комунсервіс-12 ЛО" визначено виконавцем цих послуг.

Згідно зі статтею 1 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" утримання будинків і прибудинкових територій – це господарська діяльність, спрямована на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи щодо забезпечення експлуатації та/або ремонту жилих та нежилых приміщень, будинків і споруд, комплексів будинків і споруд, а також утримання прилеглої до них (прибудинкової) території відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно із законодавством.

В розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції" послуга з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій є товаром.

Враховуючи, що зазначені послуги не мають заміників, товарними межами ринку є послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Територіальними межами ринку є територія селища Хорошеве Харківського району Харківської області, на якій знаходяться будинки і споруди та прибудинкові території, що перебувають в комунальній власності відповідної територіальної громади.

Часовими межами ринку визначено проміжок часу з листопада 2015 року до травня 2016 року, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінювались.

Відповідно до статті 7 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить визначення виконавця житлово-комунальних послуг (крім послуг з централізованого опалення, послуг з централізованого постачання холодної води, послуг з централізованого постачання гарячої води, послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Крім цього, відповідно до пункту 1.6 Порядку визначення виконавця житлово-комунальних послуг, затвердженого наказом Держжитлокомунгоспу України від 25.04.2005 № 60, виконавець

житлово-комунальних послуг визначається органами місцевого самоврядування, крім випадків коли власник (власники) житлових будинків бажає (бажають) визначити виконавця житлово-комунальних послуг самостійно.

Таким чином, одним з бар'єрів для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області є адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю визначення Селищною радою виконавця зазначених послуг.

Обсяги наданих ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області за період з 01.11.2015 до 31.05.2016 складає 73 525 грн.

Згідно з розрахунком, здійсненим відповідно до Методики, частка ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, у визначених часових межах складає 100 %.

Станом на червень 2016 року суттєвих змін на зазначеному ринку не відбулося.

Враховуючи вищенаведене, ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" за підсумками діяльності з листопада 2015 року до травня 2016 року та станом на червень 2016 року займає монополіне (домінуюче) становище на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, з часткою 100 %.

Відповідно до частини другої статті 14 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" ціни/тарифи на комунальні послуги та послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій формуються і затверджуються центральними органами виконавчої влади, національними комісіями, що здійснюють державне регулювання у відповідних сферах, та органами місцевого самоврядування відповідно до їхніх повноважень, визначених законом.

Відповідно до статті 31 Закону України "Про житлово-комунальні послуги":

- виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів;

- органи місцевого самоврядування встановлюють тарифи на житлово-комунальні послуги в розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво (надання);

- у разі встановлення органом місцевого самоврядування тарифів на житлово-комунальні послуги на рівні, що унеможливає отримання прибутку, орган, який їх затвердив, зобов'язаний відшкодувати з відповідного місцевого бюджету виконавцям/виробникам різницю між встановленим розміром цін/тарифів та економічно обґрунтованими витратами на виробництво цих послуг.

Після визначення ТОВ "Комунсервіс-12 ЛО" виконавцем послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, Селищна рада Рішенням зобов'язала ТОВ "Комунсервіс-12 ЛО" керуватися діючим тарифом на житлово-комунальні послуги, які надавалися попереднім виконавцем, а саме, КП Хорошівським ТВУЕЖКГ та ПО.

Вищезазначені тарифи застосовувались до 11 будинків, що знаходяться на території селища Хорошеве Харківського району Харківської області, розраховувались КП Хорошівським ТВУЕЖКГ та ПО для кожного будинку окремо, що відображено у таблиці № 1.

№ з/п	Адреса будинку	Кількість квартир	Тариф за 1 м ²
1	вул. Фрунзе, буд. 1	16	1,47
2	вул. Фрунзе, буд. 2	16	1,59
3	вул. Фрунзе, буд. 3	16	1,44
4	вул. Фрунзе, буд. 4	16	1,55
5	вул. Фрунзе, буд. 6	16	1,58
6	вул. Фрунзе, буд. 7	16	1,49
7	вул. Фрунзе, буд. 8	16	1,55
8	вул. Фрунзе, буд. 9	16	1,47
9	вул. Фрунзе, буд. 10	16	1,46
10	вул. Леніна, буд. 2-а	8	1,13
11	вул. Леніна, буд. 2-б	10	1,00

Відповідно до частини четвертої статті 52 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" розмір плати за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій встановлюється залежно від капітальності, рівня облаштування та благоустрою.

Порядок формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (надалі – Порядок), визначає механізм формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій і поширюється на суб'єктів господарювання всіх форм власності, які надають послуги, суб'єктів господарювання всіх форм власності, що спеціалізуються на виконанні окремих послуг, на умовах субпідрядних договорів з виконавцями, органи місцевого самоврядування, власників, орендарів житлових будинків (гуртожитків), власників (наймачів) квартир (житлових приміщень у гуртожитках), власників нежитлових приміщень у житлових будинках (гуртожитках).

Відповідно до пункту 2 Порядку тарифи (нормативні витрати, пов'язані з утриманням будинків і споруд та прибудинкових територій) розраховуються окремо за кожним будинком залежно від запланованих кількісних показників фактичного надання послуг з урахуванням забезпечення належного санітарно-гігієнічного, протипожежного, технічного стану будинків і споруд та прибудинкових територій з урахуванням типового переліку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

При цьому, відповідно до пункту 3 Порядку під час установлення тарифу на послуги необхідно забезпечувати прозорість визначення вартості усіх послуг з розрахунку на один квадратний метр загальної площі квартири, житлового приміщення у гуртожитку та нежитлового приміщення у житловому будинку (гуртожитку).

Отже, ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" застосовувало економічно не обґрунтовані тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області.

Займаючи монопольне (домінуюче) становище на ринку з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" застосовувало економічно необґрунтовані тарифи, що в свою чергу, могло призвести до ущемлення інтересів споживачів.

Через обмеженість альтернативних джерел надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, що задовольняли б попит за нормальних умов конкуренції, домінуюча компанія стає для покупців партнером, стосунків з яким неможливо уникнути.

Такі дії ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, адже в такому випадку Споживач мав б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення його інтересів міг би обрати іншого виконавця таких послуг.

Враховуючи наведене, матеріалами Справи у їх сукупності доведено, що дії ТОВ "Комунсервіс-12ЛО", які полягають в застосуванні економічно необґрунтованих тарифів на надання послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Рішенням Селищної ради від 05.02.2016 "Про затвердження тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій (квартирну плату) за один квадратний метр загальної площі квартири, які надаються ТОВ "Комунсервіс-12 ЛО"" затверджені інші тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що надає ТОВ "Комунсервіс-12 ЛО", які введені в дію з 01.03.2016.

Отже, порушення ТОВ "Комунсервіс-12 ЛО" припинено.

Доказами, які підтверджують вчинення ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, є документи, що містяться в матеріалах Справи.

Відповідно до податкової декларації з податку на прибуток ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2015 рік складає 2 119 300 (два мільйони сто дев'ятнадцять тисяч триста) гривень.

При визначенні розміру штрафу враховано наступне:

- порушення ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" припинено;
- вчинення порушення внаслідок впливу органу місцевого самоврядування.

На подання про попередні висновки ТОВ "Комунсервіс-12ЛО" зазначило, що визнає факт порушення.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7, 12, 12¹, 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", статтями 48, 50, 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.09.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОМУНСЕРВІС-12 ЛО» (ідентифікаційний код – 38117981) за результатами діяльності з листопада 2015 до травня 2016 року та станом на червень 2016 року займає монопольне (домінуюче) становище ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області, з часткою 100 відсотків.

2. Визнати, що ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОМУНСЕРВІС-12 ЛО» (ідентифікаційний код – 38117981), застосувавши в період з 01.11.2015 до 01.03.2016 економічно необґрунтовані тарифи на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають в комунальній власності територіальної громади селища Хорошеве Харківського району Харківської області.

3. Згідно з частиною другою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, зазначене в пункті другому резолютивної частини цього подання, накладати на ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОМУНСЕРВІС-12 ЛО» (ідентифікаційний код – 38117981) штраф у розмірі 6 000 (шість тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України "Про захист економічної конкуренції" штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зазначеного Закону рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Згідно з частиною восьмою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом п'яти днів з дня сплати штрафу надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Голова колегії

Н.В. Фастова